

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 4 september 2008

MEDITATIE

Een ernstige opwekking om de Heere te zoeken

“Wat zoekt gij?” is de uitnodigende vraag des Heeren aan Andreas en de andere discipel die, op aanwijzing van de Doper, Hem gevolgd waren. Een vraag van levensbelang! Het is hen toch om Hem te doen, voor Wie zij Johannes verlaten hadden, nadat zij éérst wereld en zonde verlaten hadden om met de boetgezant te leven. Dat zoeken van hen was met ernst, met het gehele hart.

“Wat zoekt gij?” Die vraag mag wel aan ons allen gesteld worden in deze tijd. Waarom is het u te doen? Zoekt u nog de schatten der aarde, de genoegens der wereld? Jaagt u nóg de begeerlijkheden der ogen en des vleses, de grootsheid des levens na? Jongens en meisjes, wat zoeken jullie? Eer en goederen dezer wereld, die voorbijgaat met al haar begeerlijkheden? Misschien een man of vrouw of een positie in dit leven. Op zichzelf niet ongeoorloofd, maar is dit je hóógste streven, vervult dat je gehele hart? Ouderen, wat zoekt gij, na alle teleurstellingen die dit leven u reeds gebracht heeft! Zoekt u nóg hetgeen u

Zoekt den Heere, terwijl Hij te vinden is.

Jesaja 55 : 6a

steeds ontglipt? Een schijngeluk? “Zoekt de Heere!” Zoekt uw Schepper in de dagen uwer jeugd en houdt niet op te zoeken in de ouderdom, terwijl uw kracht vergaat! In Hem alléén is alle levensgeluk en volheid. Als u aardse schatten gevonden hebt, dan hebt u slechts hetgeen de mot en de roest verderft. Als u een vrouw gevonden hebt, die deugdzaam is en de vreze des Heeren bezitten mag, dan hebt u een goede zaak gevonden, anders kan zij u nog ten verderve zijn, als Izebel voor Achab. Maar die Mij vindt, zegt de Opperste Wijsheid, de Heere Jezus Christus, die vindt het *leven* en trekt een welgevallen van de Heere.

Hij nodigt om tot Hem te komen als een dorstige en behoeftige (Jes. 55 : 1), om te ontvangen om niet. Hij spreekt hen zalig, die hongeren en dorsten

naar de *gerechtigheid*, want zij zullen verzadigd worden (Matth. 5: 6). Door de zonde is ieder Adamskind zónder gerechtigheid, is de rechte verhouding tot God verbroken. Die de zonde doet, doet de *ongerechtigheid*. Daarom zegt de Heere in Jer. 3: 13: “Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen den Heere, Uw God, hebt overtreden.” Wie zijn zonde belijdt, zal barmhartigheid geschieden. Deze barmhartigheid kán de Heere bewijzen, omdat Hij ál de ongerechtigheden Zijns volks op Christus heeft doen aanlopen. Hij is geslagen en verbrijzeld om de zonden Zijns volks, en door Zijn striemen is hen gene-zing geworden.

Neig dan uw oor op Zijn roepstem, hóórt en uw ziel, die doodschuldig en doodswaardig is, *zál leven!* Bedenk wat tot uw behoudenis dient. Zoekt de Heere en leeft! Zoeken doet men hetgeen men kwijt is en niet missen kan. Welnu: bent u iets kwijt of hebt u al geleerd *alles* kwijt te zijn. Het allerhoogst en enig Goed, dat God Zelf is! Zoekt Hem, die in Christus zó laag neerbuigt en roept tot Hem te komen in en door de weg van het bloed Zijns Zoons, dat betere dingen spreekt dan Abel! Roept Abels bloed om wraak, het gezegende, dierbare bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, roept om *vergeving* van zonden.

Zoekt de Heere, met een ernstig en aanhoudend zoeken. Omdat u Hem niet missen kunt. Alles op aarde zullen wij kunnen missen, maar de Heere niet.

Zoekt de Heere, *terwijl Hij te vinden is!* Wanneer is dit? Als het nóg de wel-aangename tijd, de dag der zaligheid is, waarin God tot zondaren nadert en hen vriendelijk nodigt en bidt door Woord en gezanten: ‘Wij bidden u van Christus’ wege, laat u met God verzoenen (2 Cor. 5 : 20b). Dan is het tijd, als u nog leven mag onder de middelen der genade. Al hebt u ze lange tijd versmaad, al hebt u ze véélmalen verzuimd, uw plaats in Gods huis en op catechisatie leeg gelaten. Nog is het tijd, om de Heere te zoeken. Neem dan die middelen

Inhoud

86e jaargang

Nr. 48

- 1 Een ernstige opwekking om de Heere te zoeken
- 3 De scheiding tussen Izak en Ismaël (1)
- 4 Evangelisch (16)
- 6 Het huisbezoek begint weer... (1)
- 8 Ontboezemingen (8)
- 9 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 11 Kerkdiensten

waar, want het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods, Rom. 10 : 17. Waarin de Heere spreekt, dat Hij geen lust heeft in de dood des goddelozen, doch daarin dat hij zich bekere en leve. Bent u al een goddeloze? Misschien zegt u: "neen, ik ben een godsdienstig mens. Al heb ik dan wel zonde gedaan, een goddeloze ben ik niet." Goddeloos echter betekent: *los van God!* Dát hebben wij in Adam gedaan, ons van God losgerukt! Hij is onze Rechter geworden en moet weer onze Vader worden in de Heere Jezus. Daarom is het nu tijd de Heere te zoeken, terwijl Hij nog roept weder te keren met boete en berouw, om vergeving der zonden te ontvangen in de Naam van de Gekruisigde!

Wanneer is het tijd om de Heere te zoeken? Als je jong bent en indrukken door het Woord in je hart hebt. *Werk ze niet tegen!* Hoevelen zijn er die in hun jeugd indrukken hebben gehad en ze zijn geheel weg, omdat er overheen geleefd is. Dán is het tijd als de Heere spreekt door oordelen en/of zegeningen. Anderen plotseling oproept; of bijzondere uitreddingen geeft. Of als de Heere u op een ziekbed legt en daardoor zegt: Het is nu nóg tijd, straks zal het niet meer mogelijk zijn.

Want straks, wie weet hoe spoedig, komt er een tijd, dat Hij niet meer te vinden is. Wanneer is dit? Als u de genadetijd hebt laten voorbijgaan! Zo druk in het aardse bezig geweest en de eeuwige belangen uwer ziel schromelijk verwaarloosd hebt! De Heere hebt laten roepen en nodigen zonder acht te geven! Als ziekte u onbekwaam

maakt of de verstandelijke vermogens weggenomen worden, of u plotseling opgeroepen wordt.

Wil je maar uitstellen om de Heere te zoeken tot je ouder geworden bent? Je jonge leven aan de wereld geven en straks een afgesloofd lichaam en afgematte ziel aan de Heere? Dan zal het te laat zijn! Als u *hier* niet met ernst gezocht hebt, terwijl het tijd was om de Heere te vinden, dan zal het straks zijn: "terwijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt. Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt." Dan zal straks de hel vervuld worden met uw naar gekerm: "Had ik maar". Daarom bidden wij u, om uws levens wil: "zoekt den Heere, terwijl Hij te vinden is." Is het in waarheid een zoeken bij u geworden, omdat u niet meer missen kunt? Moet u hierbij inleven, niet recht, niet Godewaardig, niet overeenkomstig de grote nood te kunnen zoeken? Hebt u strijd met uw onwillig hart en vlees? Dat wéét de Heere! Indien uw hart u veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen! Leg uw noden maar voor Hem neer! Terwijl Hij nabij is, roep met de blinde Bartimeüs; "Heere Jezus, ontferm u mijner."

Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven. Ervaart u de trekkingen door Woord en Geest in uw hart, roep dan temeer: "Heere, trek mij en wij zullen u nalopen."

Die Hem zoekt, is alreeds van Hem gevonden. Opgeraapt en zoekende

gemaakt. Dan zal het ook vindenstijd worden, waarin Hij gevonden wordt van het volk dat naar Hem niet zocht, maar waarnaar Hij Zijn Handen uitgebreid heeft, om te zeggen: "Ziet, hier is Uw God!" Zoeken en vinden is *Zijn genade alléén!*

Dan zal het ook zoeken blijven. "U zoekt mijn hart, mijn oog *blijft op* u staren; Laat mij van 't spoor, in Uw geboon vervat, Niet dwalen Heer', laat mij niet hulpeloos varen." Om Zijn gedurige bediening, Zijn gemeenschap te verkrijgen! Om verzoening te mogen smaken in de vergeving door Zijn bloed. Blijft dan nog veel scheiding en gemis en smart vanwege het gedurig verzondigen, éénmaal zal alle zoeken ophouden, alle gemis vervuld worden. Hier is het en wordt het al méér een onbevattelijk wonder dat God gezocht heeft, opgeraapt, opgericht, met Zich in een Verbond gebracht, en gedurig zoeken blijft. Straks zal het eeuwig bewonderd mogen worden, zonder verstoring der zonde, als Gods Kerk dáár mag zijn, waar God Zelf bij hen en hun God zal zijn. Zoekt dan de Heere in Zijn Woord, dat helder licht, want:

*De zuiverheid van Uw getuigenis
Blinkt altoos uit,
zelfs in de zwaarste noden;
Leer mij 't verstaan,
zo leeft mijn ziel gewis,
Het naar verderf in eeuwigheid
ontvloden.*

wijlen ds. J. Baaijens

De Saambinder

**Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten**

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgeld:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.*

De scheiding tussen Izak en Ismaël

Genesis 21:9-21

Steeds weer lachen rondom Izak

We zagen in het voorgaande dat de naam Izak samenhangt met lachen. We zouden de naam kunnen vertalen als "hij lacht". Rondom Izak is er gelachen; gelachen in geloof en in ongelooft, maar ook gelachen in spot. Bij dat laatste denken we aan Ismaël. "En Sara zag de zoon van Hagar, de Egyptische, die zij Abraham geboord had, spottende" (vers 9). Bij de geboorte van een kind is er vreugde. Maar hier, bij de geboorte van Izak, was er toch wel iets bijzonders aan de hand. Hier ging het om het kind der belofte, het kind van het wonder. Abraham en Sara zullen Izak wel met bijzondere zorg hebben omringd. Ze zullen ook hun strijd hebben gekend. De gedachte zal wel eens bij hen boven gekomen zijn: "O, als Izak nu eens sterft!" Want het geloof is altijd weer verbonden met strijd en worsteling. Gods kinderen hebben het geloof nooit in eigen hand. Om geloof te oefenen blijven we diep afhankelijk van de bediening van Gods Geest. Dat is bij Abraham en Sara niet anders geweest, ook al noemen we Abraham de "vader der gelovigen".

Verschil tussen Izak en Ismaël

Izak groeide voorspoedig op. Het leek alles zo goed te gaan, zonder bijzondere beproevingen. Tot de leeftijd van drie jaar werd het kind door de moeder gevoed. Daarna werd het gespeend. Dat ging met feestelijkheid gepaard. Dat was ook het geval toen Izak drie jaar geworden was. Er werd een maaltijd gehouden. "En het kind werd groot, en werd gespeend; toen maakte Abraham een grote maaltijd op de dag, als Izak gespeend werd" (vers 8).

Bij die maaltijd gebeurde het. Sara zag dat Ismaël spotte met Izak. Ik stel me zo voor, dat Abraham met blijdschap gekeken heeft, zowel naar Izak als naar Ismaël. Het waren immers beiden zonen van Abraham. Toch was er een groot verschil. Abraham had Izak zo anders gekregen dan Ismaël. Daarbij was Ismaël al een jaar of zestien oud. Ongetwijfeld was hij een flinke, grote kerel geworden. Hij

wordt in de Schrift immers vergeleken met een "woudezel". Uit alles wordt steeds weer duidelijk dat Abraham bijzonder aan Ismaël gehecht was. Hij hing aan die jongen.

Het lachen van Ismaël

Echter, de moederogen van Sara zagen verder. Zij was het, die het zag hoe Ismaël Izak bespote. Het moet ons opvallen dat in het negende vers de naam van Ismaël niet genoemd wordt, maar dat er alleen maar staat "de zoon van Hagar, de Egyptische, die zij Abraham geboord had". Dat klinkt minachtend. Sara zal minachtend gekeken hebben naar Ismaël; zij zal minachtend over hem gesproken hebben. Nu ze Izak had, kon zij Ismaël moeilijk meer verdragen. Boven-

Een mens wil niet buigen onder God. Het moet maar eens anders gaan, dan wijzelf gewild hebben. Dan zijn we zulke lieve mensen niet!

dien herinnerde Ismaël haar steeds weer aan haar dwaasheid. Sara was het immers geweest, die Abraham had aanbevolen tot Hagar in te gaan en haar zo zaad te verwekken. Wat was het een dwaasheid geweest, een vooruitlopen op het handelen van de Heere. Wat was haar gezin daardoor onder spanning gekomen.

Uit alles blijkt dat Sara Ismaël niet heeft vertrouwd. En ineens zag zij het: Ismaël lachte. Het Hebreeuwse woord dat onze statenvertalers hebben weergegeven met spotten, betekent zowel spotten als lachen. Dus we hebben hier weer een zinspeling op de naam Izak, dwz. "hij lacht". Steeds dat lachen rondom Izak. Het lachen van Ismaël was echter heel anders dan de manier waarop Abraham en Sara bij Izaks geboorte gelachen hadden. Dat was een lachen geweest in geloof en in heilige vreugde over de vervulling van Gods belofte. Maar Ismaël lachte

de kleine Izak uit. We zouden het Hebreeuwse woord ook kunnen vertalen met "uitlachen". In dat uitlachen zat verzet en vijandschap. Ismaël gunde Izak zijn plaats niet. Zou dat kleine ventje hem straks van zijn plaats verdringen? Het was om te lachen! Zo heeft Ismaël de kleine Izak schamper uitgelachen. Ten diepste was het niet anders dan wrok en bittere vijandschap. Het was ook verzet tegen de vervulling van de belofte Gods. Uiteindelijk was het opstand tegen God Zelf.

Slangenzaad tegenover vrouwenzaad

Hier openbaarde zich iets van het slangenzaad, dat streed tegen het vrouwenzaad. De grote tegenstelling tussen het rijk van satan en het rijk des Heeren, in het paradijs begonnen, zette zich hier voort. Het lachen en spotten van Ismaël was bittere vijandschap tegen God, tegen Gods beschikking. Wat zit dat er diep in van binnen, bij ieder mens. We hebben het meegebracht uit het verloren paradijs. Een mens wil niet buigen onder God. Het moet maar eens anders gaan, dan wijzelf gewild hebben. Dan zijn we zulke lieve mensen niet! O, hoe kan ons hart briesen van vijandschap tegen de Heere, tegen Zijn leidingen en Zijn beschikkingen. Ook na ontvangen genade kan die vijandschap in het hart weer zo de kop opsteken. Dat deed Paulus zeggen: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods. We mogen wel dagelijks vragen, zeker als de weg door de diepte gaat, of de Heere ons voor opstand bewaren wil. Paulus mocht echter ook nog iets anders zeggen: Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere. Als we aan de Borg denken, wat was Hij gewillig. Toen Zijn weg door de diepten van de hel is heengegaan, mocht Hij volmaakt buigen onder de wil en de beschikkingen van Zijn Vader. Zo heeft Hij verzoening gedaan over alle opstand en vijandschap in het leven van Zijn volk. Wanneer we bediend worden uit die Borg, zou het dan niet ons verlangen worden om achter de Heere aan te komen, zou er dan geen diepe droefheid zijn over al dat verzet en al die tegenstand?

Sara was ongetwijfeld een onstuimige vrouw, die alles zo graag naar haar hand wilde zetten. Dat is steeds weer gebleken. Daarbij heeft zij haar moederlijke trots gekend. Maar toch was er meer. We zouden Sara ook profetes, zieneres, mogen noemen. Zij zag ver-

der. Zij zag hier twee werelden, die elkaar niet verdragen. Zij zag hier de wereld van het slangenzaad tegenover de wereld van het vrouwenzaad. Daarom vooral was zij zo verontwaardigd. Zij was ervan overtuigd, dat Ismaël hier geen ogenblik langer mocht blijven. Hij vertegenwoordigde die wereld die bitter vijandig staat tegenover de Heere. De naam Sara

betekent "vorstin". Welnu, als een vorstin zei ze tot haar man Abraham: "Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven" (vers 10).

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld

16

Evangelisch

In een aantal artikelen maken we kennis met de evangelische beweging. We zagen in het vorige artikel hoe het Amerikaanse Willow Creek probeert de kerk aantrekkelijk te maken voor buitenstaanders. In dit artikel maken we kennis met enkele andere methoden voor gemeenteopbouw die in onze dagen populair zijn. In een volgend artikel willen we de balans opmaken van de evangelische manier van kerk zijn.

De Nederlands Gereformeerde Kerk te Houten behoort met 1300 (gast)leden tot de snelst groeiende gemeenten in ons land. Motor achter deze groei is de plaatselijke predikant ds. D. A. Westerkamp. Vijf jaar geleden bracht hij de Engelse beweging New Wine over naar Nederland. Inmiddels hebben in ons land duizenden bezoekers de conferenties van New Wine bijgewoond.

New Wine is een vernieuwingsbeweging die christenen in Nederland wil toerusten. Ze richt zich vooral op "de vreugde van het kennen en aanbidden van Jezus Christus, in de liefde van God de Vader en in de kracht van de Heilige Geest." Volgens de predikant moeten de mensen zich meer openstellen voor Gods aanwezigheid. Dan is de helft van de strijd al gewonnen, zo zei hij in een interview met het evangelische maandblad *Idea*. Zo zullen de mensen Gods aanwezigheid ervaren en de Heilige Geest als krachtbron ontvangen. Vanuit die positieve ervaringen zullen ze gaan verlangen het Evangelie aan anderen door te geven.

Geborgenheid

Het zal de lezer zijn opgevallen dat ds.

Westerkamp er zonder meer van uitgaat dat we ons kunnen openstellen voor Gods aanwezigheid. Alsof er nooit een zondeval is geweest, alsof de mens van nature geen vijand van God en vrije genade is, wordt zonder enige terughoudendheid gesproken over de activiteiten van de mens waardoor een opwekking tot stand komt. De informatie die New Wine over zichzelf geeft, laat een sterke indruk achter dat er in Houten een sfeer hangt van blijdschap, geborgenheid en verbondenheid. Hoeveel mensen in onze kille tijd hebben daar geen behoefte aan? Dit gevoegd bij de bijzondere gaven van de Heilige Geest en een "klimaat van geloof en verwachting" dat de leiders van New Wine proberen te scheppen zorgt al snel voor een kerk die heel aantrekkelijk is. Zelf schrijft New Wine: "We zien dat gemeenteleden en predikanten bemoedigd en enthousiast worden om zich in te zetten voor God en zijn Rijk. En dat kerken nieuwe mensen trekken en ook jongeren er graag bij willen horen."

Hoe de noodzakelijkheid van de verzoening van een schuldig mens met een heilig God doorklinkt in de boodschap van New Wine heb ik helaas nergens kunnen ontdekken... Bij alle drang naar vernieuwing vrees ik dat dit thema onbekend is in de Nederlands Gereformeerde Kerk van Houten, die wil zijn een "eigentijdse dynamische kerk gericht op zoekers en waarvan de leden groeien in de relatie met God." Tenslotte, het is heel apart, maar uitgerekend de vrouw van ds. Westerkamp werd als eerste beroepbaar gesteld als predikant binnen haar kerkverband. Vrouwelijke predikanten behoren blijkbaar ook in

het concept van geestelijke vernieuwing.

Warren

Elke gemeente kan groeien, zo kondigt het Doelgerichte Gemeente Netwerk een conferentie aan die in deze maand zal worden gehouden. De groeiprincipes van de Amerikaanse predikant Rick Warren slaan wereldwijd aan. Zijn eigen gemeente in de Amerikaanse staat Californië trekt wekelijks 20.000 bezoekers. Zijn boeken zijn in totaal in miljoenenoplagen verschenen en vertaald in meer dan 25 landen. In Nederland zijn 150 gemeenten met de ideeën van Warren aan de slag gegaan. En zij groeien! Ze groeiden niet alleen in getal, maar, zo bleek uit een onderzoek van een student aan de Christelijke Hogeschool Ede, ook in aanbidding, gemeenschap, discipelschap, bediening en evangelisatie. De scores van de gemeenten op deze punten zijn beduidend omhoog gegaan; de "aanbidding van God" steeg van een 6,3 naar een 7,1. Ik wrijf mijn ogen uit als ik zoiets lees. Moeten er zelfs voor de heilige verrichtingen strategieën worden bedacht, verbeterplannen opgesteld, evaluaties gemaakt, zodat je je score kunt verbeteren? Net als de Willow Creek-beweging lijkt Rick Warren aangestoken te zijn door een Amerikaans ideaal van maakbaarheid. Samengevat lezen we over zijn methode: "Het doelgerichte proces beweegt mensen van wereldse onkerkelijkheid naar geestelijke volwassenheid."

Vriend

We gaan niet uitvoerig in op de boeken van Warren. Ze bevatten een zeer oppervlakkig Evangelie. Schuld en genade, verlorenheid en verzoening met God hebben er nauwelijks een plaats in. De grondgedachte van Warren is heel eenvoudig: "God wil dat ik Zijn beste vriend ben, Hij hecht heel veel waarde aan onze relatie met Hem." Hoe komt die relatie tot stand? Heel simpel door Jezus aan te nemen, zo lezen we bij Warren. Dat kan al door een zogeheten ademhalingsgebed, waarin een mens een korte zin of een eenvoudige uitspraak gebruikt die hij in één ademhaling tegenover Jezus uit, bijvoorbeeld: U bent bij mij, U geeft mij U genade, Ik wil U kennen, Ik ben van U. Warren zegt er niet bij dat het ademhalingsgebed eenzelfde techniek is die in hindoeïsme en boeddhisme wordt gebruikt. In de Bijbel komen we zo'n techniek in elk

geval nergens tegen. De heiligheid van het gebed verdraagt dit niet.

Als zo'n vriendschap tot stand is gebracht, bepaalt u zelf hoe dicht u bij God bent, zo lezen we in het boek *Doelgericht leven*. "Als u een diepere, intiemere verbondenheid met God wilt hebben, moet u leren uw gevoelens eerlijk met Hem te delen, Hem te vertrouwen als Hij u vraagt iets te doen, belang te hechten aan wat Hij belangrijk vindt, en er ten diepste naar verlangen met Hem bevriend te zijn." Het spijt me, maar zo'n passage kan zo weggelopen zijn uit een boekje waarin jonge mensen tips krijgen om aan een goede verkeringstijd te werken. En het ergste is dat in deze gedachtegang de Persoon en het Borgwerk van Christus zo schrijnend afwezig is. Is er geen Middelaar nodig om tot God te kunnen naderen?

Menselijk

Misschien raken we hier wel de kern van het hele concept van Doelgerichte Gemeente: het is zo menselijk, ondanks alle grote woorden die gebruikt worden over God dienen en volgen. Ook de hele inrichting van de erediensten, ja, zelfs de inhoud van de preek is zo sterk gericht op wat mensen willen en verlangen. De Amerikaanse theoloog dr. G.E. Gilley schrijft in een studie over kerkmodellen als Willow Creek en Doelgerichte Gemeente: "Warren begint niet met de Schrift; hij begint met mensen. Zijn gemeente ging van start op basis van een onderzoek waarin mensen werd gevraagd wat zij verwachten van een kerk. Hij vraagt de gemeente van welke soort seculiere muziek ze houdt en biedt haar die muziek aan. Hij start met de behoeften van mensen en brengt een boodschap die aan deze behoeften tegemoetkomt."

Vier miljoen

Gemeenten kunnen groeien. Ze zullen ook groeien. Tenminste, als ze ruimte laten voor Gods groeimechanismen. Deze boodschap staat centraal in de boeken van de Duitse gemeenteopbouw-specialist Chr. A. Schwarz. Hij richtte in 1989 in het Duitse Emmelsbüll het Instituut voor Natuurlijke Gemeente-ontwikkeling op.

Schwarz voerde tussen 1994 en 1996 een grootscheeps onderzoek uit rond het thema gemeentegroei. Verspreid over 32 landen in de hele wereld vulden meer dan duizend kerkelijke gemeenten en vrije groepen een vragenlijst in over het functioneren van

de gemeente. De ruim vier miljoen antwoorden werden aan de hand van wetenschappelijke computermodellen onderzocht. Resultaat volgens Schwarz: Nu hebben we groeiprincipes die overal en altijd geldig zijn, onafhankelijk van cultuur, theologische richting en geloofsbeleving. Schwarz' boeken werden al snel vertaald in het Engels, Russisch, Portugees en Nederlands. Volgens Schwarz heeft God in de natuur groeiprincipes gelegd die ook opgaan voor de kerkelijke gemeente. Zo komt hij tot de stelling dat een gemeente vanzelf groeit - zoals de graankorrels die in de aarde zijn gezaaid - als mensen zorgen voor gunstige omstandigheden. Als een gemeente hard werkt aan haar kwaliteit, zal ze groeien. "Hartstochtelijk geloofsleven" en "inspirerende samenkomsten" behoren tot zulke kwaliteiten.

"We moeten niet proberen van de kerkdienst een 'show' te maken." Het moeten diensten zijn waar "liefde van en voor Christus gestalte krijgt"

Tabellen

In zijn boeken benoemt Schwarz wel zaken die onze aandacht verdienen. Gaan we in de kerkelijke gemeente liefdevol met elkaar om? Nemen we de opdracht om onze naasten met het Woord te bereiken serieus? Tegelijkertijd stoot de methode van Schwarz af. Zijn model is zo activistisch. Schema's, tabellen en kwaliteitsindexen hebben veel voor het zeggen. Wat blijft er in zijn model over van Gods vrijmachtig welbehagen? Het is de Heere Die Zijn kerk plant, onderhoudt, en soms ook rechtvaardig de kandelaar wegneemt. Dat valt niet te berekenen. Blijft er ook nog ruimte voor het ootmoedige smeekgebed van een rechteloze of God Zijn gemeente toch niet zal verlaten? Het gebed in de gemeente wordt in het model van Schwarz gezien als een "inspirerende ervaring". Aantrekkelijk wordt een gemeente volgens Schwarz ook als er veel wordt gelachen! Een opvallend trekje in de evangelische beweging: het is er heel gewoon als de dominee of voorgangers tijdens de preek iets zegt wat de mensen doet lachen. Dat dit haaks staat op de heiligheid van de bediening van het

Woord lijkt niet echt door te dringen.

Vernieuwing

Als laatste organisatie binnen de wereld van gemeentegroei noemen we het Evangelisch Werkverband (EWV) binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Op 31 mei 1995 trad een groep hervormde en gereformeerde predikanten naar buiten met een "evangelisch manifest". Daarin verwoordden ze hun verlangen naar geestelijke vernieuwing binnen de kerken. Uit dit initiatief vloeide het EWV voort dat nog altijd onder de bezielende leiding van ds. J. Eschbach staat.

Vernieuwing is een sleutelwoord voor het Werkverband. Volgens ds. Eschbach is de teruguitgang van veel kerken te wijten aan de "fantasieloosheid van de erediensten". Veel te veel worden traditionele vormen vastgehouden, waarop mensen afknappen. Kerkdiensten moeten inspirerend zijn voor de moderne mens. Om dit te stimuleren organiseerde het EWV dit jaar zelfs een "vernieuwingsfestival". Ruim 1200 mensen kwamen er op af. Door middel van moderne muziek, dans en theater worden de kerkdiensten aantrekkelijker gemaakt voor een breed publiek. Ds. Eschbach laat nog wel een waarschuwing horen: "We moeten niet proberen van de kerkdienst een 'show' te maken." Het moeten diensten zijn waar "liefde van en voor Christus gestalte krijgt", zodat jongeren en ouderen weer graag naar de kerk gaan en daar het geloof werkelijk beleven. Samengevat, opnieuw in de taal van het EWV, "we mogen als kerk feestvieren elke keer weer als mensen Jezus leren kennen, de Vader ontmoeten."

Het komt allemaal wat merkwaardig over. Eerst wordt van een kerkdienst een show gemaakt door van alles toe te voegen buiten de verkondiging van het Woord (zie Heid. Cat. antwoord 98), vervolgens klinkt de waarschuwing dat het geen show mag worden.

Blijmoedigheid

Een belangrijke wens van het EWV is dat de kerken blijmoedigheid, warmte en liefde uitstralen. Daartoe is het zogeheten "Lucas15-jaar" op touw gezet, waarin de kerken worden gestimuleerd zo open mogelijk te zijn richting buitenkerkelijken. We treffen bij het Werkverband een sterke drang aan om het Evangelie bekendheid te geven bij buitenkerkelijken. En dat is te prijzen. Onderdeel van deze campagne was het gezamenlijke optreden

van ds. Eschbach met de al eerder genoemde Katwijkse zanger Kees Kraayenoord. Zij organiseerden een reeks van 20 concerten onder de titel "Welkom Thuis Tournee". Ruim 12.000 mensen kwamen op de concerten af. Elke avond was er de uitnodiging om, zo heet het, op te staan en naar de Vader te gaan. Zo'n 400 mensen gaven gehoor aan deze oproep. Hoe wordt de gelijkenis van de verloren zoon toegepast? Een antwoord vinden we in het boek *Welkom thuis!* dat bij de tournee hoort. Daarin lezen we: "God wacht op jou. Hij staat voortdurend op de uitkijk, totdat jij naar Hem toe komt. Hij wil een liefdevolle Vader voor je zijn. Nee, Hij dwingt je niet. Dat past niet bij Zijn liefde. Jij moet uit eigen beweging komen, omdat je hebt begrepen dat er geen beter leven is dan bij Hem. Als je komt, dan is het feest en zegt God tegen jou: Welkom thuis!" De lezer kan zelf wel oordelen.

Appelschrift

Het Evangelische Werkverband lijkt constant te bruisen van energie en nieuwe ideeën. Dat de organisatie invloed heeft, bleek uit een berichtje uit het RD van vorige week. Diverse organisaties binnen de Protestantse Kerk in Nederland, waaronder de Gereformeerde Bond, hebben aan ongeveer 1800 kerkenraden een

appelschrift gestuurd, met als titel... *De Vader wacht*. Het appel stelt, zo lezen we, "God en Vader centraal en het beeld dat Lukas 15 van Hem tekent: Zijn ontferming, liefde en bewogenheid." Het sluit dus naadloos aan op het "Lucas15-jaar" van het EWV. Ook de tekst van het document heeft een evangelische inslag. Over zonde en genade, schuld en verzoening lezen we op een wijze die evangelische mensen veel meer zal aanspreken dan hen die de belijdenisgeschriften beminnen. "Als we bidden tot God", zo lezen we, "mogen wij erop vertrouwen dat Hij in Christus onze liefdevolle Vader is." Het wonder van soevereine genade wordt algemeen voorgesteld, terwijl de sleutel van de terugkeer tot God toch in de mens lijkt te liggen. "De Vader wacht...", zo eindigt het stuk, "Wie komt?"

Eigenlijk voel je een zekere verlegenheid om inhoudelijke kritiek te uiten op een stuk dat zo goed bedoeld is en zo breed verspreid is. Aan de andere zijde doet het pijn dat het evangelische gedachtegoed zo breed geaccepteerd wordt, tot diep in de reformatorische kerken toe. Hoe dat komt? Daar willen we de volgende keer op letten.

(wordt vervolgd)

Middelburg, ds. J.M.D. de Heer

bediening, tot opbouw van des lichaams van Christus" (Ef. 4:12).

Dit is een belangrijk bijbels uitgangspunt dat we niet uit het oog moeten verliezen. De ambtsdragers komen in opdracht van Christus Zelf. De ambtsdragers moeten zichzelf dat ook goed bewust zijn. Ze staan in dienst van de grote Meester en ze hebben de gemeente in te gaan om de gemeente te dienen. Ze zijn Zijn dienaren, die Zijn wil hebben door te geven. Dat bepaalt hun positie in de gemeente en dat geeft hun het ambtelijk gezag. Nee, ambtsdragers zijn geen bestuursleden van een vereniging, die als zodanig ter verantwoording kunnen worden geroepen. Ze zijn verantwoording schuldig aan de Heere. "Zijt uwen voorgangers gehoorzaam en zijt hun onderdanig, want zij waken voor uwe zielen; als die rekenschap zullen geven opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende, want dat is niet nuttig".

Formulier ter bevestiging

In het bevestigingsformulier voor ouderlingen staat verwoord dat de ambtsdragers er in de eerste plaats op moeten toezien dat elk lid van de gemeente zich in belijdenis en goede wandel gedraagt, waardig het Evangelie. Zij dienen getrouw de leden van de gemeente te bezoeken om hen met het Woord van God te vermanen, te vertroosten en te onderwijzen. Ze wijzen hen die zich in leer en leven dreigen te misgaan, terecht en dragen er naar hun vermogen zorg voor dat de sacramenten niet ontheilig worden!

Over hen die volharden in hun zonden oefenen zij de christelijke tucht. vertroosten, vermanen en onderwijzen zijn eigenlijke taken van de ouderling. Juist in het huisbezoek kunnen zij deze taken uitoefenen. Immers, de ambtsdragers komen zo maar, midden in de week, bij de gezinnen thuis, midden in het dagelijks leven met al zijn zorgen, noden en zegeningen. Huisbezoek is ambtelijke zorg, toegespitst op het individuele kerklid of dooplid.

Calvijn

Van Calvijn is bekend dat hij veel zorg besteedde aan zielszorg. Hij wilde dat die zielszorg getrouw gebeurde in de stad Genève en stelde daarom wijken in, waarin zijn ouderlingen hun zielszorg moesten uitoefenen. In de tijd van Calvijn werd het huisbezoek nauw verbonden aan de geregelde viering van het Heilig Avondmaal. Wie

Het huisbezoekseizoen begint weer.....

In het "winterseizoen", zoals we dat noemen, gaan elke week de ambtsdragers de gemeenteleden weer langs, op huisbezoek. In sommige gemeenten worden de namen van hen die worden bezocht afgelezen, elders staat een lange rij met namen in de kerkbode en in een derde gemeente wordt door een ambtsdager telefonisch een afspraak gemaakt.

Maar steeds is het doel hetzelfde: er wordt huisbezoek afgelegd in de gezinnen, bij alleenstaanden, bij gezinnen met kinderen en echtparen zonder kinderen. Soms zijn de kinderen klein, soms zijn er de pubers met al hun kritische vragen en opmerkin-

gen. In menig gezin wordt opgezien tegen het huisbezoek, maar waar weinig mensen aan denken is aan het feit dat ambtsdragers niet zelden ook erg tegen huisbezoek opzien! Immers, het zijn niet zo maar gezelligheidsbezoekjes! Huisbezoek is ten diepste zielsbezoek!

Wat zijn ambtsdragers?

Ambtsdragers zijn als mensjes niets in zichzelf, laat ons dat allen vooral duidelijk zijn. Ze zijn echter door Christus aan de gemeente gegeven. Paulus beschrijft aan de gemeente van Efeze het hoge doel van het werk van de ambtsdragers: "Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der

niet aan het Avondmaal kwam, werd bezocht. Wie enige tijd niet meer kwam aan de Tafel des Heeren werd bezocht en vermaand; wie lange tijd afbleef werd zelfs afgesneden van de gemeente! Er werd voorondersteld dat elk belijdend lid ook aan het Heilig Avondmaal des Heeren zou deelnemen. Natuurlijk niet oppervlakkig! Calvijn waakte over leer en leven van de gemeente! De avondmaalgangers moesten op de juiste manier het Avondmaal vieren. Het huisbezoek boorde dan ook diep; vragen werden aan het hart gelegd op welke gronden men aan het Avondmaal ging, maar ook op welke gronden men afbleef! Calvijn vond dat hoe getrouwer en eerlijker de ouderlingen zich van hun taak zouden kwijten, des te gezonder het geestelijk leven in de gemeente zou zijn.

We weten ook dat Calvijn een grote liefde had voor het Woord van God en daarom preekte hij met grote regelmaat, ook door de week, uit de Schrift. Hij legde graag getrouw de Schrift uit, maakte de toepassing naar het hart. Maar huisbezoek vond hij, zo las ik ergens, "de meest persoonlijke en bijzondere toepassing des Woords". De toepassing in de prediking is in zekere zin nog algemeen, want de predikant kan nooit de persoonlijke zonden en zorgen van iedere hoorder noemen. Tijdens een huisbezoek echter kan heel persoonlijk op ieders staat en toestand worden ingegaan, dan wordt het dus wel heel persoonlijk. "Hoe gaat het nu, vader, op weg naar de eeuwigheid? Zijn er in uw leven, moeder, vruchten op de prediking gevonden door het werk van Gods genade?" Huisbezoek en de prediking hebben dus een heel nauw verband.

Grote verantwoordelijkheid voor ambtsdragers

Ambtsdragers moeten voortdurend nadenken over het grote gewicht van het huisbezoek. De Heere heeft hun een grote verantwoordelijkheid op de schouders gelegd. Straks, wanneer ze voor Gods rechterstoel staan, zullen ze rekenschap moeten afleggen van hun ambtelijk werk. Het bloed van de zielen, zo zegt de profeet Ezechiël ernstig, zal van hun hand worden geëist! Tijdens huisbezoek gaat het om eeuwigheidsbelangen en nooit mogen huisbezoeken verworden tot gezelligheidsbezoekjes, koffiepraatjes of iets dergelijks. Het gaat om niets minder dan de vraag: is het wel met u? Is het wel met uw kind(eren)? Ern-

stig zullen de ambtsdragers in de gezinnen moeten vragen naar de eeuwige welstand en met ernst dienen te wijzen op de rechterstoel van Christus, en ook op het feit, dat Hij nu nog van genade weten wil, op grond van recht! De ernst van de brede weg moet worden aangewezen, maar ook het geluk van Gods kinderen, omdat zij een Koning hebben Die nooit tegenvalt. Wee de ambtsdrager die zijn tijd verdoet met zichzelf in het middelpunt te plaatsen om maar zelf aan het woord te zijn, zonder dat Gods Woord ter sprake komt. Laten ambtsdragers die schuld toch niet op zich laden! Laten we smeken of de Heere hartelijke bewogenheid, gunning en liefde geven wil voor elkaar, als medereizigers!

Calvijn vond dat hoe getrouwer en eerlijker de ouderlingen zich van hun taak zouden kwijten, des te gezonder het geestelijk leven in de gemeente zou zijn.

De gezinnen

Uit verschillende onderzoeken onder jongeren is gebleken, dat ze huisbezoek over het algemeen gesproken best nog waarderen. Ten diepste willen ook zij eerlijk, oprecht worden aangesproken en niet zelden geven zij juist de toonhoogte van het huisbezoek aan. Juist door hun openheid en spontaniteit ontstaan er soms hele goede gesprekken. Kinderen en jongeren horen echt bij de gemeente en daarom is het goed dat de ambtsdragers bij het maken van de afspraken vragen of de jongeren aanwezig zijn bij het huisbezoek. Laten we echt proberen als hele gezin bij het huisbezoek betrokken te zijn. Het is jammer als er jongeren niet aanwezig zijn, omdat ze elders studeren of een avond weg moeten voor studie of werk. Daarom deze aansporing aan het begin van het huisbezoekseizoen: laten ouders en ambtsdragers er alles aan doen iedereen bij het huisbezoek aanwezig te laten zijn.

Er wordt wel eens gevraagd: moet ons kind van vier, vijf jaar er ook bij zijn? Er zijn ouders die er voor kiezen om de kleinere kinderen er een half uurtje bij te laten zijn. Persoonlijk acht ik dat van groot belang. Zo leren ook de

jongere kinderen in gezinsverband te spreken over de allerbelangrijkste dingen van ons leven. Ze leren ook een persoonlijke vraag te krijgen: 'Hoe is het met jou? Wij komen praten over de vraag: heb je al een nieuw hart? Wat is dat eigenlijk: een nieuw hart krijgen? Wat gebeurt er dan? Hoe vind je het in de kerk? Begrijp je wel eens iets van de preek? Waarom is de kerk zo belangrijk?' Zo kan er op eenvoudige wijze met onze jonge kinderen gesproken worden en menige ambtsdrager zal zich nog een uitspraak, een vraag van een kind herinneren. Zo teer soms, zo heel eenvoudig, zo rechtstreeks: hebt u een nieuw hart dan?

Onze jongeren

Ja, zij horen er ook echt bij; de pubers en de jongens van 18, 20 jaar. Niet altijd hebben zij er zin in: al dat gepraat! Het is bekend dat jongeren in de puberleeftijd het heel erg moeilijk vinden om iets van hun innerlijk weer te geven. Innerlijk op slot gaan ze door het leven en soms lijken ze heel onverschillig! Eerbiedig luisteren? Eerbiedig bidden? Meezingen in de kerk en thuis? Moeilijk! Bekend gegeven is dat zij vaak ervaren dat God zo ver weg is. Bestaat Hij eigenlijk wel? Heeft onze kerk alleen gelijk? Waarom hebben moslims het niet bij het juiste eind? Hoort God echt mijn gebed? Sommige jongeren denken dat, anderen zeggen het rechtstreeks. Op een vraag die ik eens stelde aan een 15-jarig meisje: "Zou je de Heere willen vrezen?" gaf ze meteen reплик: "O nee, dat lijkt mij zo geweldig saai!". Natuurlijk schrik je als ouder en als ambtsdrager: dat is wel heel rechtstreeks geantwoord! Tegelijkertijd geeft het een opening tot een gesprek: 'Waarom denk jij dat? Gaat er dan zo weinig van Gods kinderen uit? Heb je wel eens iemand horen vertellen hoe God in zijn of haar leven heeft gewerkt? Is de dienst van satan dan zo mooi? Heeft de wereld jou zoveel te bieden? Is dat geen klatergoud? En... aan het einde van je levensreis moet jij God ontmoeten. En dan?'

O, wat een voorrecht als de Heere eens te spreken geeft en – hoe gebrek-kig ook – verteld mag worden over het geluk van Gods kinderen. 'k Schrijf dit de dag na een avond die ik mee mocht maken met een groep verstandelijk gehandicapten die in Nunspeet op vakantie waren. Tijdens de vertelling vroeg ik: 'Is het erg voor Jakob dat hij gaat sterven?' "Ineens klonk het door de zaal: 'Nee, hij gaat erven!' Het

ontroerde me diep. Ja, dat is het geluk van Gods Kerk en dat mogen onze jongeren ook horen. Zeker, soms zijn ze kritisch, soms schoppen ze, maar als er iets verteld mag worden wie de Heere is voor Zijn kinderen luisteren ze toch echt! Beste jongeren, ik hoop dat jullie allemaal aanwezig zult zijn

op het huisbezoek in het komend seizoen; stel je vragen maar gerust en wees open. Van harte hoop ik ook, dat de ambtsbroeders een goed gesprek met jou mogen hebben!
(slot volgt)

Nunspeet,

W. Visser

Ontboezemingen

Dinsdag 26 augustus j.l. werd het cursusjaar 2008/2009 van onze theologische school geopend. In aanwezigheid van de negen curatoren, de negen studenten en de (hulp)docenten werd het samenzijn geopend door de voorzitter van het curatorium, ds. J. J. van Ekeveld. Ook de rector, ds. A. Moerkerken, was gelukkig weer aanwezig. Hij zal proberen ondanks zijn voortdurende beperkingen dit cursusjaar tweemaal twee lesuren op een morgen te geven en als de Heere het geeft dit aantal uren langzaam onder toezicht van zijn begeleiding uit te breiden.

Uw weg

We zongen met elkaar Psalm 86: 6. Psalm 86 werd ook gelezen en na het openingsgebed werd een meditatief woord gesproken naar aanleiding van Psalm 86 vers 11a: 'Leer mij, HEERE, Uw weg...'. De voorzitter wenst ieder die bij het schoolgebeuren betrokken is deze bede toe. In een verborgen leven aan de troon der genade. Zelf de weg niet meer te weten; zelf de weg niet meer te willen en kunnen bepalen. Anders verdwalen we immers zeker en brengen we anderen op een dwaalspoor. We willen van nature zo graag zelf onze weg uitstippelen en dan moet de Heere maar achter óns aan komen. Maar dit gebed uit Psalm 86 getuigt van de enige, goede weg, stil achter de HEERE aan komen, in totale afhankelijkheid van Boven. Het is een stervensweg, van de dood naar het leven, van het verliezen naar de geestelijke winst. Ten diepste wordt hier gesmeekt om de openbaring van de Christus, Die de naam 'de Weg' met recht en reden draagt. Alle wegen buiten Hem worden afgesloten. Vanuit de diepte van het welbehagen wordt de weg van Zijn bloed verklaard. 'Leer mij, Heere, Wie Hij is,

leer mij uit de volheid van Christus, van Zijn onuitputtelijke middelaarsbediening te leven en vandaar uit te mogen (s)preken en dienen. Zo hield de voorzitter ons nadrukkelijk voor.

Ds. L. Blok 25 jaar docent

Tijdens dit samenzijn werd ook stilgestaan bij een jubileum. Onze geliefde broeder en mededocent ds. L. Blok mag namelijk in deze dagen herdenken, dat hij 25 jaar geleden aan onze school verbonden werd. Na het overlijden van docent ds. J. van Haaren, die nog maar vanaf januari 1981 les gaf, werd in de zomer van 1983 in dit grote gemis voorzien door de benoeming van twee hulpdocenten, namelijk ds. P. Honkoop jr. en ds. L. Blok. Zoals in de notulen van het curatorium vermeld, was het de bedoeling om hen beiden voor de duur van één cursusjaar voor enkele lessen op proef te benoemen. Deze 'proefperiode' als hulpdocent heeft 12 jaar geduurd, want door de synode van 1995 werd hij op voordracht van het curatorium benoemd als vaste docent, aan wie toen vooral de vakken dogmatiek en de bijbeltalen zijn toevertrouwd. Vakken die een wezenlijk onderdeel van de toerusting van onze studenten vormen. Ds. Van Ekeveld wist zich de tolk van het curatorium, door de jubilaris hartelijk te danken voor 'alles wat u in al die jaren hebt mogen en willen doen op onze school, met de gaven en krachten die de Heere u gegeven heeft. Dat de eeuwigheid zou mogen openbaren dat al die arbeid toch niet ijdel geweest is in den Heere'. Deze welgemeende dank werd namens het curatorium tastbaar gemaakt door een envelop met inhoud. De jubilaris was door deze aandacht wat overrompeld. 'Ik had er niet op gerekend en

niet aan gedacht', zo zei hij spontaan. De Heere verlene hem en zijn vrouw Zijn dierbare gunst in Christus Jezus.

Tijdelijk onderdak

Dit cursusjaar staat in het teken van de totale verbouwing van onze behuizing aan de Boezemingsingel. De laatste Generale Synode heeft goedgekeurd om de pastorie van de gemeente van Rotterdam-Centrum samen te voegen met het schoolgebouw en daar een mooi en representatief geheel van te maken op een historische plaats. Dat vraagt heel wat investering en tijd! Een investering waarvoor onze jongeren tijdens de jeugdbondactie 'de toekomst van de kerk' enthousiast een prachtig bedrag hebben opgehaald. Een investering waarvoor we met vrijmoedigheid en klem de gemeenten vragen om er met elkaar de schouders onder te (blijven) zetten. De plannen van onze architect de heer M. Ros zijn gereed en zullen in de periode tot mei door Bouwbedrijf Middelwatering en de onderaannemers uitgevoerd worden. Dat houdt in dat er geen les gegeven kan worden op deze bekende locatie. Daarom zijn we uitgeweken naar de zalen van de Gereformeerde Gemeente van *Capelle aan den IJssel - Middelwatering*. De kerkenraad van de gemeente heeft alle medewerking spontaan toegezegd om ons gastvrij te ontvangen, waarvoor we hen zeer erkentelijk zijn. Ons werkadres is dus in dit cursusjaar in Capelle. Onze volijverige bibliothecaris, de heer M. Bal, heeft nu een dubbele taak. Mede de bouw begeleiden binnen de bouwcommissie en ons als (hulp)docenten en studenten verzorgen. De telefoonlijnen van de school zijn doorschakeld. Dus u kunt ons in voorkomende gevallen altijd bereiken. Het bezoeken van ons schoolgebouw zoals dat gelukkig regelmatig gebeurde, is gedurende deze cursus niet mogelijk. We hopen in staat gesteld te worden u in ons vernieuwde schoolgebouw bij gelegenheid te ontvangen. We bezinnen ons nog op de wijze waarop. Want we hechten bijzonder aan de blijvende, innige vertrouwensband tussen gemeente(leden) en 'ons schooltje' zoals onze onvergetelijke ds. G.H. Kersten het bescheiden noemde.

Een nieuw begin

Nadat ds. L. Blok een openingsles gehouden heeft over "Enkele gedachten over de heiligmaking, met name de strijd tussen vlees en Geest", is ons

samenzijn beëindigd met een gezamenlijke lunch en dankgebed. De eerste schooldag van de nieuwe cursus. Een nieuw begin, moge het zijn onder Gods zegen en hoede. Ook voor allen die zich voor de bouw - op welke wijze dan ook - (gaan) inzetten.

Psalm 127 zegt immers zo duidelijk: 'Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan'.

Klaaswaal,

ds. G. J. van Aalst

BOEKENNIEUWS

De kerk die werft, verhalen over de zendingsgeschiedenis,
door P.A. de Rover (Red. I.A. Kole),
uitg. Groen-Heerenveen,
ISBN 978-90-5829-682-5.
443 blz., € 29,95.

De kerk die werft is een zendingsboek met meer dan zeventig zendingsverhalen die zich afspelen vanaf het heengaan van de apostelen na het zendingsbevel tot nu. Het aantrekkelijke van dit boek is dat twintig eeuwen zendingsgeschiedenis in verhaalvorm verteld worden. Het boek boeit. Dat komt door de variatie in de verhalen, de bonte rij van landen en volken die aan de orde komt, en door soms onbekende geschiedenissen. Zo lezen we over Joques (1640), een Jezuïet, en zijn onvoorstelbare volharding in het werk onder de Indianen in Noord-Amerika. We ontmoeten Hans Egede (1686-1758), de 'apostel van Groenland', en Mary Slessor (1848-1915) in de binnenlanden van Afrika. En wie van ons kent Sadhu Sundar Singh (1889-1929) uit India die door Tibet, Nepal, Birma, Afghanistan en Sri Lanka getrokken is? Maar ook zijn er verhalen uit de vroege tijd over Frumentius en Aedesius die (in 300) in Ethiopië zending werden en over Wulfila (311-388), de zending van de Goten. Daarnaast is ook de bekende geschiedenis van de vernietiging van de zendingspost in Nipsan beschreven en komt recent zendingswerk in Ecuador en Nigeria aan de orde.

Het centrale thema is de voortgang van het zendingswerk. De Rover zegt daarover mooie dingen, maar soms is hij te algemeen of te gemakkelijk. Bijvoorbeeld: "Hij wil zending worden. En wie

dat echt wil en er vaak om bidt, die wordt het ook. Daar zorgt God voor." Zo zijn er meer voorbeelden aan te halen. Hij had een andere kerkelijke achtergrond en dat klinkt soms door in verwoording en visie op zonde, bekering en geloof. Ook krijgen niet alle personen die De Rover beschrijft, noch hun werkwijze, onze instemming (bijvoorbeeld William Booth en Billy Graham). Hun invloed kan groot zijn, maar daarmee zijn visie, leer en aanpak nog niet goed. Ook weten we bij enkele delen van verhalen niet in hoeverre ze op waarheid berusten.

Het boek is een herziene uitgave van *De kerk op mars, Vertel- en voorleesboek van de geschiedenis der zending* (eerste druk 1958). Er zijn verschillende wijzigingen in deze nieuwe editie. De titel is veranderd. Kole koos -terecht- voor een titel die minder triomfalistisch is. In de vorige uitgaven stonden na elk verhaal aantekeningen met veel informatie. Het is jammer dat daar niets van is overgenomen. Ze gaven zinvolle achtergrondinformatie. Bij Joques legt De Rover uit hoe de zendingsmethode van de Rooms-Katholieke Jezuïeten was. De lezer krijgt dan een idee welke gevolgen dit heeft en hoe Joques daarvan afweek. Bij Mary Slessor is aantekening 4 uit de tweede druk relevant die erop attendeert dat zij na vijftien jaar onder de Okoyong gewerkt te hebben het Heilig Avondmaal voor het eerst kon houden. De Rover: "Hier hebben we dus de vrouw in het ambt." Ook iemand die dicht bij de Heere leefde, veel betekend heeft en van wie het werk gezegend is, kan dwalen. Het is een goede gedachte geweest om ook verhalen vanaf 1960 aan het boek toe te voegen. De laatste drie hoofdstukken vallen echter buiten de opzet van het boek, omdat zij meer theoretisch van aard zijn. Zij zijn te beknopt voor ingewikkelde thema's en bevatten te algemene uitspraken.

Deze zendingsverhalen dragen allerlei zendingsthema's in zich. De lezer zal ze al lezende ontdekken. Dit boek wordt - met de gemaakte kanttekeningen - aanbevolen. Laten we onszelf er maar aan toetsen. Wie heeft zijn leven nog over voor het zendingswerk? Wie durft de afgodstempel in te gaan en daar de beelden om te hakken? Er kunnen bij zendingswerk altijd vragen gesteld worden, maar wie heeft een hart dat gebukt gaat onder de last van miljarden mensen die onbekend zijn met de ene Naam, de Heere Jezus? Zij blijven onherroepelijk verloren liggen als Hij hun niet bekend gemaakt wordt.

Ede,

P. Eikelboom

L. Vogelaar, Hoe menigmaal hebt G'ons Uw gunst betoogd (75 jaar Gereformeerde Gemeente Wageningen); verkrijgbaar bij W. Nieuwenhuizen, Wildekamp 78, 6721 JE Bennekom (wnieuwenhuizen@kliksafe.nl), prijs 29,50 exclusief verzendkosten; 416 bladzijden.

Noem de namen Van Amersfoort, Breunissen, Van Schuijlenborgh, Slotboom, Slootweg en Weijman, en je hebt het over de Gereformeerde Gemeente van Wageningen. Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de gemeente schreef L. Vogelaar een gedenkboek onder de mooie titel *Hoe menigmaal hebt G'ons Uw gunst betoogd*. Zijn gunst, daar heeft Wageningen het al die jaren van moeten hebben. De gemeente is in Hem niet teleurgesteld geweest. De Heere heeft het in Wageningen nog nooit verkeerd gedaan. Dwars door een heleboel kleinschaligheden heen heeft Hij ook in Wageningen Zijn Koninkrijk gebouwd.

Dat is de rode draad in dit boek. De Heere heeft mensen bekeerd, soms ergens achter de meelzakken, soms bovenop de Wageningse berg, vaker in de meer gebruikelijke weg, in Zijn huis, onder het Woord, als Hij daar Zijn voetstap zette, als daar de kruimels vielen, als er licht mocht opgaan in de duisternis, als de stem van de Bruidegom werd gehoord.

Te midden van veel uitweidingen in dit boek maakt dat kerkvergaderend werk deze bundel tot een aantrekkelijk gedenkboek. Men ontmoet er mensen die meer bekommerd dan verzekerd leefden, mensen die een afgesneden zaak inleefden en toch uit de nood werden gered, mensen die banden hadden

die nooit meer verbroken konden worden, mensen die elkaar nooit voor het laatst gedag hebben gezegd, mensen die, voordat het echt sterven werd, toch eerst nog samen een Psalm moesten zingen, 68 vers 2, "Maar 't vrome volk in U verheugd."

Het zorgvuldig vormgegeven boek bevat de geschiedenis die aan de instituering voorafging, en loopt (prijzenswaardig actueel) tot en met de laatste ontwikkelingen in december 2007. Het bevat dertig hoofdstukken, is royaal geïllustreerd (in kleur en zwart-wit) en voorzien van vele kaders, bijlagen, overzichten en registers.

Lieren

J. van 't Hul

A. den Uil-van Golen en M.H. Roozmond-de Frel, Hoe lieflijk zijn Uw woningen. 75-jarig bestaan Gereformeerde Gemeente Dinteloord 1929-2004. Drukkerij Van Velzen b.v.; 263 pagina's; € 25,- (incl. verzendkosten); te bestellen bij dhr. C. van der Welle, tel. 0167-523116.

Aan de grote hoeveelheid jubileumboeken is er weer één toegevoegd en wel die van het 75-jarig bestaan van de Gereformeerde Gemeente van Dinteloord. Een fris ogend boek met op de voorkaft de drie kerkgebouwen, die de gemeente achtereenvolgens heeft betrokken. Het 75-jarig bestaan mocht herdacht worden in 2004. De kerkenraad heeft destijds de dames A. den Uil-van Golen en M.H. Roozmond-de Frel gevraagd een herdenkingsboek samen te stellen. Na het *Woord vooraf* (van ouderling W. Roozmond) en een *Verantwoording* van de schrijfsters volgen zeven hoofdstukken en acht bijlagen. Een handicap voor het beschrijven van de periode vòòr 1953 was het ontbreken van de notulen tot die tijd. In 1953 scheurde de gemeente en werden na een juridische procedure het kerkgebouw en alle kerkelijke goederen aan de Gereformeerde Gemeente in Nederland toegewezen. De notulen bleken echter niet bij de GG in Ned. (inmiddels opgeheven) te zijn noch bij de GG in Ned. (buiten verband). Duidelijk is wel dat de wortels van de gemeente te vinden zijn in het gezelschapsleven. Dat is de reden waarom de schrijfsters de geschiedenis beginnen in de negentiende eeuw. Zo krijgen we een kijkje in het kerkelijk leven te Dinteloord vanaf ongeveer 1840. Verder worden herinneringen aan kinderen des Heeren opgehaald van

rond 1900 door middel van brieven.

In april 1929 wordt een ontstaan gezelschap (hoofdzakelijk thuislezers die volgelingen zijn van ds. P. van Dijke van Sint-Philipsland en nog enkele personen die na het vertrek van ds. G. de Braal in 1891 de Gereformeerde Kerk hebben verlaten en eveneens thuis een preek lezen) geïnstitueerd tot zelfstandige gemeente. Waarschijnlijk is dit gebeurd in een dienst die onder leiding stond van ds. J. Vreugdenhil, die in de beginjaren consulent was. De exacte datum van instituering is overigens niet bekend. Vanaf 1929 gaf ouderling Cornelis de Frel leiding aan de gemeente.

Aanvankelijk vergaderde men in de garage van de gebr. Verhagen. Al snel werd de noodzaak van een eigen kerkgebouw gevoeld. Het verrees aan de Wilhelminaweg. Op 1 oktober 1930 werd de nieuwe kerk in gebruik genomen. Toen de droeve scheuring een feit werd in de Gereformeerde Gemeenten in 1953 ging de kerkenraad in z'n geheel over. Korte tijd daarna kwam ouderling A. van Eck daarop terug. Het kerkgebouw en alle kerkelijke goederen werden toegewezen aan de "uitgetreden". Op 5 september 1953 kwamen de 'synodalen' bijeen in de vergaderzaal van de Gereformeerde Kerk voor een eerste manslidmatenvergadering. Er waren twaalf mannen aanwezig. Met hen en hun gezinnen ging ouderling Van Eck verder in een zaaltje van de Gereformeerde Kerk. De laatste dienst werd daar gehouden op 27 augustus 1964. In deze dienst ging ds. C. Harinck voor. Intussen was de eerste steen gelegd voor een nieuwe kerk aan de Westgroeneweg. Dat gebeurde op 21 maart 1964 en wel door ds. W. Suijker. De kerkenraad mocht ook een prekenbundel van hem uitgeven, getiteld *Steen der getuigenis*.

Op 2 september 1964 werd het nieuwe kerkgebouw in gebruik genomen. Voorganger was ds. J. Karens, de consulent van de gemeente. Na de preek sprak o.a. ds. A.F. Honkoop namens alle gemeenten in Zeeland: 'We kunnen u verzekeren dat 2 september in de herinnering zal voortleven in de gemeenten van Zeeland. In al

die jaren heeft Zeeland met Dinteloord meegeleefd. U had ten enenmale niets meer. Eén ding had u wel, dat was de liefde voor de Gereformeerde Gemeenten'. Eind jaren zeventig begon het kerkgebouw grote gebreken te vertonen. Ook was er gebrek aan vergaderruimte en het aantal zitplaatsen bleek te gering. Men besloot toen op 3 juli 1980 een nieuwe kerk te bouwen aan de Prins Florisstraat. In de loop van 1981 werd het bestaande kerkgebouw verkocht aan de plaatselijke Ger. Gem. in Ned. Op 5 november 1982 werd de nieuwe Maranathakerk officieel in gebruik genomen in een dienst onder leiding van ds. G. Mouw uit Tholen.

Een apart hoofdstuk is nog gewijd aan de organisten en de kerkorgels, alsmede een hoofdstuk aan verenigingen, commissies, kosteren en het logeren der predikanten. Ook zijn diverse bijlagen toegevoegd, waaronder de predikatie van de toenmalige consulent ds. A.A. Brugge ter gelegenheid van de herdenking van het 75-jarig bestaan der gemeente in 2004. Het ledenregister toont aan dat de gemeente vòòr de scheuring in 1953 nog 224 leden telde. Daarna moest men als het ware weer opnieuw beginnen met de overgebleven twaalf gezinnen. De gemeente groeide echter langzaam maar zeker uit tot 131 leden in 1975. Het ledental bleef sindsdien rond het getal van 130 schommelen. Het jaarboekje van 2008 geeft 134 leden aan.

Het belangrijkste laat zich moeilijk optekenen in een boek als dit, namelijk het verborgen Godswerk in de harten der hoorders. Daarop doelt ouderling W. Roozmond in zijn *Woord vooraf*: 'Het zou een groot voorrecht zijn als de Heere met de gemeente zou willen optrekken de onbekende toekomst tegemoet en het werk van wederbarende genade onder ons zou willen voortzetten'.

We wensen kerkenraad en gemeente van Dinteloord nog vele gezegende jaren toe. Hij mocht doen ondervinden: 'De HEERE zegene u uit Sion, Hij, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft' (Psalm 134:3).

Dirksland,

ds. J. Schipper

■ PASTORIEVREUGDE

Thuiskomst Hadassa Hakvoort

Hoewel door de vakantieweken wat vertraagd, willen we graag meeleven met de oudervreugde die er mag zijn in de pastorie van 's-Gravenpolder. We lezen met u het aankomstkaartje dat we ontvingen van onze broeder ds. E. Hakvoort en zijn vrouw mevrouw A. H. Hakvoort-van der Poel:

'Het is voor ons opnieuw een wonder:

De Heere gaf, zo heel bijzonder,

In China, dat verre land,

Een dochter en zusje uit Zijn hand.

Hadassa is geboren op 26 juli 2006. Op 30 juni jl. mochten wij haar in onze armen sluiten, waarna we op 11 juli behouden met haar zijn thuisgekomen. We willen de adoptiefouders en Jonathan, Lydia en Eunice van harte feliciteren met hun dochter en zusje. Het feit dat dit meisje onder het Woord is gebracht moge voor haar tot een eeuwige zegen blijken te zijn. '...maar uit verren lande om Uws naams wil komen zal (1 Kon 8:41b): Het wachten is blijkens de berichten in 'Kerkelijk Nieuws', de classicale kerkbode, op de proef gesteld. Een verdeling uit China die daar geen enkele status had, heeft na een jaar kindertehuis en een jaar pleegouders hier een thuis gekregen. Een plaats in gezin en gemeente. Dit kind met een zogenaamd medisch dossier - ze mist namelijk een arm - is liefdevol opgenomen in de Zeeuwse pastorie. De Heere moge dag en nacht Zijn ogen open hebben over dit huis!

ds. G. J. van Aalst

■ AANGEPASTE KERKDIENTEN

Barendrecht

Zaterdag 13 september zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Barendrecht, Van den Broekveld 14, een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om **15.00 uur** begint, hoopt ds. L. Terlouw voor te gaan. Hij zal dan spreken over: "De staf Gods", n.a.v. Exodus 4:17.

Iedereen is van harte welkom.

Genemuiden

Zaterdag 6 september zal er in het

kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Genemuiden een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om **14.30 uur** begint, hoopt voor te gaan: ds. C. Vogelaar. Hij hoopt te spreken over: "De tien melaatsen genezen", n.a.v. Lucas 17:11 en 12.

Iedereen is van harte welkom.

■ VERSLAG VERGADERING

CLASSIS UTRECHT 23 JULI 2008 TE ZEIST

Namens de roepende kerk van Bodegraven opent ds. W. Harinck de vergadering. Hij laat zingen Psalm 133 vers 2, leest Psalm 133 en gaat voor in gebed. De tijdelijk preses verwelkomt alle afgevaardigden en belangstellende broeders uit de classis. Er is reden tot verwondering en blijdschap nu kandidaat Labee het beroep naar de gemeente Tricht-Geldermalsen heeft aangenomen en er een peremptoir examen gehouden zal worden.

Een bijzonder woord van welkom richt ds. Harinck tot kandidaat Labee, vervolgens tot de deputaten artikel 49 van de Particuliere Synode Noord-West, de predikanten G. Clements en C. Neele, de docenten van de Theologische School te Rotterdam en de studenten die van hun belangstelling blijken te geven.

De tijdelijk preses spreekt vervolgens een openingswoord n.a.v. Psalm 133 vers 2: de zalving van Aäron tot hogepriester. De rijkelijk uitgegoten olie wijst op de bediening en bekwaammaking door de Heilige Geest. Uit één druppel heilige zalfolie van Gods Geest ontvangen Gods knechten meer van God en Christus dan uit 100 boeken. We moeten de studie niet verachten, maar wat baat het als Gods Geest het verstand niet verlicht, het hart niet opent en de bevinding ontbreekt. Hoe onmisbaar is de olie van Gods Geest!

Ds. J. J. van Ekeveld is bij toerbeurt preses. Ds. W. Harinck en ds. W. Visscher fungeren als assessoren, terwijl ouderling J. H. Mauritz als scriba en ouderling J. H. Doeven als quaestor aan het moderamen worden toegevoegd.

De kerkenraad van Tricht-Geldermalsen heeft schriftelijk meegedeeld dat tot zijn

blijdschap kandidaat B. Labee het beroep naar de gemeente heeft aangenomen. In verband hiermee is de classis bijeen voor het peremptoir examen, dat wil zeggen: het beslissend examen op de classisvergadering, ná het aanvaarden van een beroep.

Het examen wordt krachtens het besluit van de classis afgenomen door classis-predikanten.

De volgende verdeling is gemaakt:

- het vak dogmatiek door ds. M. Mondria;
- het vak exegese door ds. W. Harinck;
- het vak kerkgeschiedenis door ds. J. S. van der Net;
- het vak kerkrecht door ds. W. Visscher.

De examinatoren krijgen vervolgens de gelegenheid een mondeling examen af te nemen.

Na de pauze krijgt kandidaat Labee de gelegenheid om zijn preekvoorstel te houden. Na een kort gebed om de onmisbare leiding van Gods Geest volgt de proefpreek over Jesaja 66 vers 2b: *'Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft'*. De kandidaat spreekt n.a.v. de tekst over: *Een rijke belofte voor een arm volk*. Er wordt stilgestaan bij:

1^e Het volk van God

2^e Het oog van God

Met grote aandacht wordt door afgevaardigden en belangstellenden geluisterd naar de uitleg en verkondiging van dit Schriftwoord.

Nadat de kandidaat en alle niet-ambtsdragers de zaal verlaten hebben stelt de preses het examen en de gehouden proefpreek aan de orde. De classis toont zich verblijdt met de uitslag van het examen en het preekvoorstel. De deputaten art. 49 D.K.O. delen mee dat zij met vrijmoedigheid de classis adviseren de kandidaat toe te laten tot de volle bediening van Woord en sacramenten.

Het moderamen heeft alle bescheiden nagezien. Het betreft het diploma van de Theologische School, de beroepsbrief van Tricht-Geldermalsen, de attestatie van de gemeente Hendrik Ido Ambacht en een afschrift van de brief waarin de kandidaat meedeelt dat hij het beroep naar Tricht-Geldermalsen heeft aangenomen.

De classis besluit vervolgens met algemene stemmen dat niets de toelating van kandidaat B. Labee in de weg staat.

Na terugkeer in de vergadering van kandidaat Labee spreekt ds. J. J. van Ekeveld, hem in hartelijke bewoordingen toe. Hij deelt de kandidaat mee dat examens en preekvoorstel door de classis en de deputaten positief zijn beoordeeld en dat met vrijmoedigheid wordt ingestemd

met de toelating tot dienaar des Woords. De preses wijst op het gewichtvolle van dit ogenblik. Het is een bevestiging van Gods trouw. Dat de Heere nu verder de weg mag leiden. Hoe zal een dienaar deze weg gaan? De preses wijst op de woorden: 'Heb Christus lief' uit het bevestigingsformulier. Wat is het een voorrecht als de gemeente mag merken: Wij hebben een dominee die Christus liefheeft. En zouden wij Hem niet liefhebben? Als Hij ons zo menigmaal Zijn gunst heeft betoond, dan kan het toch niet anders! Dat is het wonder: "Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

Ds. Van Ekeveld wenst de kandidaat tenslotte toe dat zijn dienstwerk rijkelijk gezegend mag worden in Tricht-Geldermalsen en in onze classis.

De preses betreft ook de kerkenraad van Tricht-Geldermalsen hierbij. Wat is de Heere goed dat u na zes jaar weer een eigen dienaar des Woords mag ontvangen. We zijn mét uw gemeente hartelijk verheugd!

De preses richt zich ook tot de docenten van de Theologische School. Hen wordt dankgezegd en Gods zegen toegebeden bij de toerusting van de studenten.

Op verzoek van de preses wordt kandidaat Labee staande toegezongen Ps. 134:

3. Hierna wordt door kandidaat Labee de lastbrief ondertekend.

Als datum van bevestiging wordt vastgesteld 3 september 2008. Bevestiger zal zijn ds. G. J. van Aalst. Het moderamen heeft in de pauze de verdeling van de consulentschappen gezien en stelt voor om de verdeling voor het komende jaar zo te laten. Kandidaat Labee wordt dit jaar vrijgesteld. De classis stemt daar mee in.

Als roepende kerk voor de vergadering van vrijdag 3 oktober 2008 wordt Hilversum aangewezen.

De preses spreekt nog een kort slotwoord, laat zingen Psalm 43 vers 3 en gaat daarna voor in dankgebed.

Oud. J. H. Mauritz, scriba

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2008

* Pag. 47, **PREDIKANTEN.**

Het bankrekeningnr. van ds. C. de Jongste is nu: 1088.84.120.

* Pag. 148, **gemeente BREDA.**

De scriba, G. Bos, is tevens belast met de regeling van de preekbeurten.

* Pag. 320, **gemeente THOLEN.**

Het faxnr. van ds. C. de Jongste is vervallen.

BERICHTEN

■ INFORMATIE CGO-WEBSITE

Sinds kort is alle informatie over de CGO te vinden op onze website.

Belangstelling voor de A, B, C en P-cursus? Meer informatie over de HBO-opleidingen? Kijk op: www.cgo.nu

■ P-CURSUS IN DRACHTEN

Op verzoek van een aantal leden uit Drachten start de CGO op **14 oktober** aldaar een P-cursus (9 dinsdagavonden). Een programma staat op onze website. U kunt het ook opvragen: voorlichting@cgo.nu of tel. 0167- 573118 (dhr. A. W. Burghout).

■ UITNODIGING STUDENTENCONFERENTIE ZGG

Het zendingsbureau van de Gereformeerde Gemeenten nodigt alle studenten (WO, HBO of MBO niveau 3/4) uit voor een conferentie van **vrijdagmiddag 3 tot en met zaterdagmiddag 4**

oktober in het conferentiecentrum Eben-Haëzer te Maarn. Het thema voor de conferentie is: "Zonder Mij kunt gij niets doen". De conferentie is gericht op het zendingswerk en het werk onder Israël. Vorige jaren werd deze conferentie druk bezocht door geïnteresseerde jongeren!

Vrijdagavond zijn er workshoprondes, zaterdagmorgen wordt er een presentatie gegeven door een aantal CGO-studenten en is er tijd voor ontspanning. Van harte welkom! Voor meer informatie en opgave: zie www.zgg.nl.

■ APPELAVOND IN ALKMAAR

Het district Noord-West van de JBGG houdt op **vrijdag 19 september** een appelavond in het evangelisatiegebouw te Alkmaar, 't Wuiver 2a. Ds. G. Heijkamp hoopt dan een inleiding te houden over: "Tekenen van de eindtijd". Aanvang: 19.45 uur.

■ DISTRICTSAVOND IN APELDOORN

Het district Oost van de JBGG organiseert op **zaterdag 20 september** een appelavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Apeldoorn, Graaf van Lijndenlaan 9. Spreker is ds. W. Visscher. Aanvang: 19.30 uur.

■ RONDELEIDING DOOR LEIDEN

Vorig jaar hebben wij een rondleiding door Leiden georganiseerd met de bedoeling extra inkomsten te verwerven voor de twee evangelisatieposten in de classis Amsterdam. Op zaterdag 27 september willen wij opnieuw de gelegenheid bieden deze mooie binnenstad te komen bewonderen. Ook deze rondleiding geschiedt door twee deskundigen die veel van de geschiedenis van de stad Leiden afweten. Er is plaats voor 20 personen. De inschrijving zal plaatsvinden op basis van binnenkomst van de aanmelding. U wordt om 11.30 uur verwacht in gebouw Irene, Hoofdstraat 82, tegenover de kerk van de Gereformeerde Gemeente Leiderdorp. Na de koffie vertrekken we naar Leiden voor een rondleiding van een ca. twee en een half uur. Na afloop zorgt de vrouwenvereniging voor soep, broodjes en koffie. U heeft ook nog de gelegenheid het kerkgebouw te bezichtigen, een van de eerste "Doleantie kerken"

De kosten bedragen € 15,00 p.p. De netto-opbrengst is bestemd voor de evangelisatieposten in de classis Amsterdam. Voor inschrijving kunt u contact opnemen met J. Bosch, Zuster Meijboomstraat 277, 2331 PH Leiden; tel. 071-5414856; 06-44284528; e-mail: j_bosch_1@hetnet.nl.

De evangelisatiecommissie Geref. Gemeente Leiderdorp.

■ ONDERZOEK NAAR MOGELIJKHEDEN STICHTING WOONLOCATIE SILOAH OP DE VELUWE

Siloah onderzoekt de mogelijkheden voor het realiseren van een woonlocatie op de Veluwe voor mensen met een verstandelijke handicap en een intensieve zorgbehoefte. Graag wil Siloah weten of hiervoor voldoende belangstelling is.

Op **8 oktober** organiseert Siloah een avond voor belangstellenden. Hebt u belangstelling voor dit initiatief dan kunt u zich opgeven voor deze bijeenkomst via het secretariaat van Siloah, tel. (0113) 27 54 54, of per e-mail: info@siloh.nl. Over de exacte plaats en tijd van de bijeenkomst wordt u nader geïnformeerd.

■ TROOST IN LIJDEN EN STERVEN

De 14^e wintercursus van de Stichting Stu-

die der Nadere Reformatie (SSNR) draagt als titel "Troost in lijden en sterven. Omgaan met ziekte, dood en rouw in de Nadere Reformatie". Ziekten kwamen veelvuldig voor, het sterftecijfer was hoog, verdriet en rouw over een overleden geliefde leken vaste metgezellen van het leven. Geen wonder dus dat er behoefte was aan geschriften waaruit zieke of rouwende mensen troost konden putten. Eén van de eerste en bekendste troostboekjes voor lijdende en stervende mensen in de reformatorische traditie is de *Ziekentroost* van de hand van ds. Cornelis van Hille. Tot op de dag van vandaag is dit geschriftje in veel kerkbijbelletjes opgenomen. Er zijn echter veel meer geschriften verschenen die hetzelfde doel hadden, zeker binnen de stroming van de Nadere Reformatie.

Centraal in de 14e wintercursus staat de vraag hoe pleitbezorgers van de Nadere Reformatie in de praktijk omgingen met ziekte, dood en rouw. Daarbij wordt aandacht besteed aan theologische en ethische aspecten, maar daarnaast is één van

de zes ochtenden vooral gewijd aan de medisch-historische kant van het thema. Naast Cornelius van Hille en de *Ziekentroost* komen de volgende personen aan de orde: Guilielmus Saldenus en het 'welsterven', Franciscus Ridderus, Jacobus Borstius, de zeventiende-eeuwse arts Johan van Beverwijck, en Dionysius Spranckhuysen. Om deze cursus te kunnen volgen, hoeven de voorgaande wintercursussen niet bijgewoond te zijn. De kosten bedragen € 110,- p.p. (inclusief cursusmap, syllabus, koffie en lunch). De cursus wordt gegeven in Veenendaal (Adventkerk) en begint op **15 november**.

Een cursusfolder is verkrijgbaar bij de cursusleider, dr. R. Bisschop, tel. 0318-522691.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 7 SEPTEMBER 2008

Aagtekerke 8.45 en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur stud. Van Rijswijk; Aalst 14.30 uur stud. Van Rijswijk; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.00 uur ds. De Waard; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 en 16.00 uur stud. Maljaars; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Beekbergen 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Boskoop 19.00 uur stud. Bredeweg; Breda 14.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 19.00 uur ds. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 15.00 uur ds. De Wit; Dinteloord 18.30 uur ds. De Jongste; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Drachten 9.30 en 19.00 uur stud. IJsselstein; Ede (Nieuwe Kerk, Verlengde Maanderweg 33) 12.15 uur (H.D.) ds. F. Mulder en 19.00 uur stud. Maljaars; Elspeek 10.00 en 18.30

uur ds. Heijkamp; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur stud. Boeder; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. Terlouw; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Tuinier; Groningen 16.00 uur stud. IJsselstein; Haamstede 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. Visscher; Hoofddorp 9.30 en 15.30 uur stud. Bredeweg; Houten 11.00 (doventolk) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 18.30 uur ds. Kattenberg; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 14.00 uur (H.D.) ds. Hakvoort; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hooger-

land en 14.00 uur leesdienst; Lelystad 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 11.30 en 19.00 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 15.30 uur (doventolk) ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. Verweij; Nieuwerter Aa 19.15 uur ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. Gunst; Nijkerk 14.30 uur stud. Boeder; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oosterland 14.30 uur ds. Baan; Oostkapelle 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poederoyen 14.30 uur ds. M. Karens; Poortugaal 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Terlouw; Puttershoek 19.00 uur ds. P. Mulder; Rhenen 19.00 uur ds. Van Belzen; Ridderkerk 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. Boogaard; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Silfhout; Scherpenzeel 10.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 18.30 uur ds. Tuinier; Sint Philipsland 14.30 uur ds. Van Manen; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 en 15.00 uur ds. Verschuure; Spijkenisse 14.30 uur ds. De Leeuw; Stad aan 't Haringvliet 15.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. Heijkamp; Tholen 10.00, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck, 14.00 uur ds. De Heer en 18.30 uur ds. J. Karels; Woer-

den 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Eckveld; Zoetermeer 19.00 uur ds. Clements; Zwijndrecht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 9 SEPTEMBER 2008

Berkenwoude 19.30 uur ds. Terlouw; Brakel 19.30 uur ds. Mondria; Ermelo 19.30 uur ds. F. Mulder; Kamperland 19.30 uur ds. De Jongste; Melissant 19.30 uur ds. Moens; Naaldwijk 19.45 uur ds. Visscher; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Vermeij; Oosterland 19.30 uur ds. De Leeuw; Opperdoes 19.30 uur ds. Van Eckveld; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Melis; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schipper; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Schot; Stolwijk 19.30 uur ds. De Waard; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. W.J. Karels.

■ WOENSDAG 10 SEPTEMBER 2008

Aalburg 19.30 uur ds. W. Harinck; Boskoop 19.30 uur ds. De Leeuw; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.00 uur (huw.bev.) ds. Silfhout; Eindhoven 19.30 uur ds. Mondria; Herkingen 19.30 uur ds. Veenendaal; Hilversum 19.45 uur ds. Clements; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Hogchem; Kortgene 19.30 uur ds. De Heer; Leerdam 19.30 uur ds. Kleppe; Lisse 14.00 uur (huw.bev.) ds. Neele; Mijdrecht 19.30 uur ds. Mouw; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Pater; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Van Belzen; Nisse 19.30 uur ds. Van Manen; Oostvoorne 19.30 uur ds. Van der Net; Poortugaal 19.30 uur ds. Verschuure; Rheden 19.30 uur ds. Beens; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Van Boven; Scherpenisse 19.30 uur ds. Melis; Sint Annaland 19.30 uur ds. Brugge; Vlaardingen 19.30 uur ds. Gunst; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Van Aalst; Zoetermeer 13.00 uur (huw.bev.) ds. M. Karens.

■ DONDERDAG 11 SEPTEMBER 2008

Andijk 19.30 uur ds. Bakker; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. De Waard; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Terlouw; Genemuiden 19.30 uur ds. Van Dieren; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Silfhout; Hoofddorp 19.30 uur ds. L. Blok; Kapelle-Biezelinghe 19.45 uur ds. Baan; Krabbendijke 19.30 uur ds. Pater; Ouddorp 19.30 uur ds. Meeuse; Ridderkerk 19.30 uur ds. Mondria; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Hogchem.

■ VRIJDAG 12 SEPTEMBER 2008

Borssele 14.30 uur (huw.bev.) ds. Hakvoort; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.00 uur (huw.bev.) ds. Silfhout; Den Helder 19.30 uur ds. Van Dieren; Kootwij-

kerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. Beens; Krabbendijke 14.30 uur (huw.bev.) ds. Verschuure; Middelburg-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. De Heer.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

■ ZONDAG 7 SEPTEMBER 2008

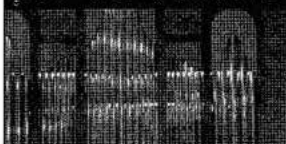
Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30

uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareille 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw · restauratie · overplaatsing · onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Th. **Ederveen (Ede)** buitengebied
2 pers. vak. won. vrij vanaf 1-9
tel. 0318573730

KAMPERLAND th onze rustig gel.
Vak. Won. Van 2-10 pers.
Dicht bij Veerse meer en strand
Ook geschikt voor 55+,
vrij na wk 37.
Tel. 0113-351899 of 06-20417592

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Nazomeran in Zeeland,
Zoutelande 2 tot 6 pers.
appartementen. 100m vanaf strand
en centrum. Kijk of bel voor onze
scherpe prijzen: www.vakantie-appartementzoutelande.nl
of bel 0118-571981

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begravingen*
Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begravingen - Dag en nacht bereikbaar

RIJSWIJK (N-Br) Te koop: vrijstaande woning in het centrum gelegen. Bouwjaar 1956. Er is aangebouwd in 1968. De inhoud van de woning bedraagt circa 535 m3. De bijbehorende perceeloppervlakte bedraagt maar liefst 818 m2. indeling: entreehal met trapopgang. Woonkamer met voorkamer. Werkkamer. Badkamer. Toiletruimte. Keuken en schuur. 1e verdieping: vier slaapkamers waarvan de grootste een afmeting heeft van 4.75 x 4.40 m. Prijs op aanvraag.
Tel. 078-69 185 60.

Helpende Handen, vereniging gehandicaptenzorg
in Woerden, zoekt een enthousiaste

communicatiemedewerker

m/v (28-36 uur)

Informatie over deze vacature
www.helpendehanden.nl

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken	Theologische werken	Cadeau-artikelen
Kinderboeken	Verklaringen van	CD's
Bijbels	Bijbel, Catechismus e.a.	Muziekcassettes
(Statenvertaling)	Levensbeschrijvingen	Bladmuziek
Psalmboeken	Diverse wenskaarten	

Openingsdagen: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82

Te huur **ruime vakantiewoning** in Zuid-Alberta, Canada, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

Ameland - Terschelling - Bakkeveen (Friesl.) t.h. t/m 15/11 **luke chalets/stacars** voor ± 1/2 prijs, v.a. € 20 per dag. Kijk op www.vdsluisvakanties.nl of bel 0512-516096

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijk, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit & Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzealaan 27 • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtsreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Koosman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Te koop: Prins Bernhardstraat 1 te BERKENWOUDE (ZH)
Landelijk gelegen 2/1-kapwoning met 2 bergingen en voormalige garage (thans bij de woonkamer getrokken), oprit voor meerdere auto's en zeer zonnige tuin aan water op 410m2 eigen grond. Gelegen nabij Gouda en Rotterdam. PCbasisschool op reformato- rische grond-slag op loopafstand. Vraagprijs € 349.500. Tel: 06-53801868

Vos

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorgers:
G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T 0341-253813
Kampen e.o. T 06-53363828
Rijssen e.o. T 0548-540053
overige plaatsen en b.g.g. T 0577-401689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. 0577-401689

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

De Verrassing.nl

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Fietspuzzeltocht ten bate van het Zendingswerk

De plaatselijke Zendingscommissie van Rijssen heeft op **zaterdag-mid- dag 6 september 2008** haar jaarlijkse fietspuzzeltocht georganiseerd. Deze tocht wordt gehouden in de mooie omgeving van Rijssen en heeft een lengte van ongeveer **25 km**.

Onderweg en aan het einde van de tocht is gezorgd voor de nodige versnaperingen. Voor de kinderen is er ondermeer gelegenheid om een geadresseerde luchtballon op te laten.

De kosten voor de fietstocht bedragen € 3,- p.p. tot een maximum van € 10,- per gezin. De tocht start vanaf de Noorderkerk, Molenstalweg 19, 7462 AE Rijssen, waar u zich vanaf 13.30 uur tot 14.30 uur kunt laten inschrijven.

De fietstocht is dit keer georganiseerd ten bate van het Zendingswerk van de gereformeerde gemeenten. We kunnen de tocht van harte aan bevelen en hopen opnieuw op een grote opkomst.

Handen van de kerk wereldwijd

**Dominicaanse
Republiek**
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papua
Alfabetisering

Peru
Aandacht en liefde
voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Strijd tegen HIV / Aids

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447 Woerden

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of op vereniging

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Te koop in Boskoop:

Geheel gerenoveerde starterswoning. Mooie ligging/ 1 gr. sl.k en 2 kl. sl.k./ tuin 8.5x5.5
Ref. school/kerk € 182.500
Inl. 0172-218518

*** Ermelo op de Veluwe *** Ruime vakantie bungalow.

In het bos, met veel fiets- en wandel mogelijkheden, op korte afstand v/h dorp. Ideaal voor 4 pers. plus evt. baby. Voorzien van alle comfort. Kijk op www.cottagehuren.nl of bel voor meer info: 0570-513944

Nazomenen

Riante Vakantiebungalow

Gardenen 8-10 pers. v.a.g.v. wasmachine, wasdroger, vaatwasmachine etc. Zeer geschikt voor ouderen en of gezinnen nog enkele weken vrij in september en oktober ook de herfstvakantie, profiteer in de wintermaanden van hoge kortingen boek nu ook alvast uw vakantie voor volgend jaar met korting.
www.recreatie-veluwe.nl
reservering:
06-30883277/0622590270

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Te huur woning met 2 slaapkamers
in **Kootwijkerbroek**.
Tel. 0342-492410

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Ondergronds, maar onmisbaar
Steun het drukken van
reformatorische lectuur in China!

Stort uw gift op 3473. 76. 029

t.n.v. Hudson/Taylor/SBHC te Rhenen

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudson-taylor.nl